

Är det lönsamt att återbruka?

Exemplen på miljömässiga vinster av att återbruka möbler radar upp sig men du får ändå inte gehör i organisationen för ett ökat återbruk. Det behövs även ekonomiska argument! Flera studier visar att det finns tydliga miljömässiga vinster med att återbruka möbler (Røyne 2019, IVL 2018a och RISE 2017). Men är det ekonomiskt lönsamt?

Ekonomiska argument för återbruk kan ges på olika nivå. I den här snabbfaktan tittar vi närmare på ekonomiska beräkningar och argument på nivån ”kontorsmiljö”, och på ”organisatorisk nivå” genom exempel funna i litteraturstudier och enkätsvar från organisationer som har någon typ av cirkulär lösning för möbler såsom internt återbruk av möbler, lagerlösning, incitament för lång livslängd eller liknande.

Ekonomiska beräkningar på nivån ”kontorsmiljö”

Varje år köper företag och organisationer kontorsmöbler för flera miljoner samtidigt som omsättningen av kontorsinredning är enorm. Beräkningar från enskilda miljöer pekar på att den ekonomiska potentialen för enskilda miljöer som kontor och andra lokaler är stor, t.ex:

- Lokalanpassningar av IVL:s kontor i Göteborg och Stockholm ledde till minskade projektkostnader på mellan 1,4 och 1,9 miljoner kronor per kontor (IVL, 2018a).
- Flytt och utvidgning av ett kontor på RISE till 100 anställda och 1 600 kvm, där möbler flyttades med eller köptes begagnade, gav en besparing på 850 000 kronor relativt nyköp.
- Exempelkontor beräknad av IVL (2018b) med 170 anställda och en storlek på 2 000 kvadratmeter, där åtta vanligt förekommande kontorsprodukter återbrukades i stället för nyköp visade på en besparing om 2 miljoner kronor.

Baserat på exempelkontoret ovan gjorde IVL (2018b) en uppskattning att den potentiella årliga besparingen, om man ser till hela Sverige, kan bli runt 1,3 miljarder kronor om de åtta studerade produkter köptes begagnat i stället för nyttillverkat. Det skulle innebära en minskad inköpskostnad med ca 60 %. Ett annat förekommande sätt att återbruka möbler är omklädsel. Region Skåne har flera exempel med omklädsel och renovering av möbler, såsom:

- Omklädsel av tre soffor; besparing 35 000 kronor
- Renovering av 26 stolar och två bord; besparing på 58 000 kronor
- Omklädsel av 14 möbler, besparing på ca 53 000 kronor

Ekonomiska beräkningar på organisatorisk nivå

I flera kommuner och regioner har politiska beslut gjorts att man valt att etablera återbruksverksamheter, främst av miljömässiga skäl. En återbruksverksamhet är en tjänst där möbler och andra artiklar annonseras ut av den verksamhet som inte behöver dessa och kan plockas upp av andra verksamheter inom organisationen.

I Stockholm stad infördes i maj 2017 en återbruksverksamhet, Stocket; ett pilotprojekt med det primära syftet att möbler och andra inventarier i staden skulle återbrukas så effektivt som möjligt. Inför projekt slut genomförde staden beräkningar av de möbler och

Läs mer på
nästa sida!

inventarier som hade återbrukats och jämfört dessa mot vad de hade kostat staden att köpa in. Mellan maj 2017 – december 2018, hade de uppnått en besparing på 16 miljoner kronor genom uteblivna inköp av möbler och andra inventarier, vilket motsvarar en besparing på en miljon kronor per månad. I förslaget till budgeten för 2020 finns det ett förslag om att Stocket ska övergå till en permanent verksamhet.

Lerums kommun uppskattar att deras återbruksverksamhet bidrar till att kommunen undviker nyinköp på ca 100 000 kr per månad. En tredje kommun uppger liknande besparingspotential (ca 1 miljon kronor per år) till följd av sin återbruksverksamhet. Det är däremot oklart i vilken grad kostnaderna för återbruksverksamheten är inräknad i dessa exempel.

Trots att de olika återbruksverksamheterna har bidragit till besparingar genom att minska behovet av nyköp har några av organisationerna inte fått fortsatt finansiering för driva återbruksverksamheterna. Enligt en av projektledarna beror det på att driftkostnaden för återbruksverksamheten uppkommit i en del av organisationen medan besparingen uppkommit i en annan del. Detta antyder att det kan finnas andra skäl än ekonomiska som utgör hinder för återbruk av möbler hos organisationer, eller att den ekonomiska vinningen optimeras över för små enheter.

Ekonomiska argument och överväganden

Ovan sammanställning rör specifika exempel. Hur det blir i det enskilda fallet beror naturligtvis på många olika faktorer. Sammantaget finns dock mycket som pekar på att återbruk av möbler kan vara lönsammare än att köpa motsvarande möbler nytt. Både IVL och RISE har visat att det finns stora ekonomiska besparingar att göra genom att återbruka möbler i samband med en flytt. Organisationer som har återbrukstjänster har också kunnat synliggöra att det finns betydande besparingar att göra genom att möjliggöra för verksamheter att flytta möbler internt.

För flera organisationer som deltagit i vår studie har ekonomiska beräkningar och uppskattningar saknats men däremot har det funnits "känslobaserade" kvalitativa argument som förts fram av aktörerna i samband med exempelvis återbrukstjänster, där magkänslan har varit att besparingar borde ha uppnåtts genom att återbruka snarare än att köpa nytt. Förhoppningsvis kan denna snabbfakta bekräfta magkänslan, synliggöra och stärka de ekonomiska argumenten och på så sätt möjliggöra och motivera återbruk av möbler hos fler organisationer.

Vill du själv räkna ut ekonomiska effekter av tex återbruk, begagnatköp, hyra eller nyköp? För att underlätta egna beräkningar av olika scenarier för anskaffning av möbler till en miljö har RISE (2019) tagit fram ett Life Cycle Cost verktyg (se nedan).

Läs mer

- I snabbfakta [Gör medvetna val genom att synliggöra dolda kostnader vid möbelskaffning](#) kan ni läsa mer om LCC-verktyget.
- I snabbfakta [RISE kontorsflytt – ekonomiska effekter](#), kan ni se ett exempel på en LCC-beräkning för en kontorsmiljö.
- [LCC-verktyg](#) (2019)
- IVL (2018a) [Återbruk av möbler och interiöra byggprodukter Utvärdering och arbetsguide baserat på erfarenheter från IVL:s lokalanpassningar.](#)
- IVL (2018b) [Potential återbruk kontor faktablad.](#)
- RISE (2017) [Hållbarhetsanalys av cirkulära möbelflöden.](#)
- Røyne, F (2019). [Återbruk av kontorsmöbler – Hur kan man räkna på miljöeffekten?](#)
- Snabbfakta [RISE kontorsflytt – klimateffekter](#)